

ความเป็นมาการศิลปะแสดงหุ่นคน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทยากร บำรุงพานิช อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นผู้สร้างสรรค์ศิลปะการแสดงหุ่นคนขึ้นใหม่ เมื่อปี พ.ศ.2537 ศิลปะการแสดงหุ่นคนเป็นวัฒนธรรมบันเทิงที่ถูกคิดค้นและดัดแปลงขึ้นมาใหม่จากต้นกำเนิดหุ่นหลวง หุ่นกระบอก หุ่นละครเล็ก และหนังใหญ่ มาเป็นพื้นฐานในการประกอบการแสดงให้ออกมาเป็นเรื่องราว โดยนำเอาเหตุการณ์ต่าง ๆ ในวรรณกรรม วรรณคดี ตลอดจนวิถีชีวิตของสังคมไทยมาดัดแปลงเป็นบทการแสดง โดยใช้คนแสดงแทนหุ่นหรือใช้คนเลียนแบบหุ่น ถือเป็นงานนำเสนอการแสดงทางวัฒนธรรมขึ้นในมิติใหม่ ที่ผู้เชิดจะใช้ความสามารถทำให้คนไร้ชีวิตตั้งหุ่น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การแสดงการเชิดหุ่นทั่วไป พยายามทำให้ตัวหุ่นมีวิญญาณเหมือนมนุษย์ แต่ในทางกลับกันศิลปะการแสดงการเชิดหุ่นคนกลับทำให้คนไร้วิญญาณเหมือนหุ่น ในการเลียนแบบตัวหุ่น และตัวหนัง ลักษณะ กิริยาท่าทาง การเคลื่อนไหวรูปร่างใบหน้า การแต่งกาย วิธีการเชิดตัวหุ่น และตัวหนังของไทยแต่ละประเภทนำมาถ่ายทอดเป็นเรื่องราว มาดัดแปลงแต่งเติมให้เป็นบทการแสดงในเชิงเปรียบเทียบระหว่างคนกับตัวหุ่นและตัวหนัง อีกทั้งยังนำศิลปะการแสดงของไทย เช่น นาฏศิลป์ไทย โขน ละคร ระบำรำฟ้อน นาฏศิลป์พื้นเมืองและนาฏศิลป์พื้นบ้านมาผสมผสานร้อยเรียงเรื่องราว สู่การแสดงนาฏศิลป์ไร้วิญญาณขับขานความเป็นไทย

ตัวอย่างศิลปะการแสดงหุ่นคน เช่น การแสดงชุดศุภฤกษ์ การแสดงตะลุงโนรา การแสดงพรานบุญจับนางกนิรี การแสดงนารายณ์ทรงครุฑ การแสดงครุฑขุดขนาด การแสดงหุ่นคนนาฏศิลป์ไร้วิญญาณ หุ่นคนลายไม้ หุ่นสายพม่า เป็นต้น จึงทำให้ศิลปะการแสดงหุ่นคนกลายเป็นงานสร้างสรรค์อีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันศิลปะการแสดงการเชิดหุ่นคนถือเป็นหนึ่งในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัดสมุทรปราการ ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปีที่ผ่านมา

ศิลปะการแสดงหุ่นคนที่ได้สร้างความประทับใจให้กับผู้ชมมาแล้วทั่วโลก ด้วยลีลาการแสดงที่อ่อนช้อยสวยงาม ประสานความลงตัวด้วยดนตรีไทยประยุกต์ ผสมผสานกันทำให้เกิดเป็นศิลปะการแสดงมีความประณีตสมตำรานาฏศิลป์ไทย พร้อมแฝงความร่วมมือร่วมใจอย่างงดงาม ซึ่งเป็น การแสดงที่ผสมผสานศิลปะการเอาไว้มากมาย แขนง นำเสนอรากเหง้าความเป็นไทย อีกทั้งแฝงเอกลักษณ์ของ มหรสพไทยโบราณ ไว้อย่างแยบยลงดงามประณีต ซึ่งยังคงรูปแบบความเป็นไทยไว้อย่างชัดเจน

